

Nie zapominajcie o odsetkach

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. decyzją z 30 czerwca 2014 roku odmówił R. S. prawa do wypłaty odsetek w związku z ustaleniem uprawnienia do renty z tytułu niezdolności do pracy, wskazując, że decyzja w sprawie ustalenia prawa do renty została wydana w ciągu 30 dni od wpływu do organu prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Zielonej Górze, to znaczy w ustawowym terminie.

R. S. złożył odwołanie od decyzji domagając się przyznania mu prawa do wypłaty odsetek w związku z rentą, o której orzekł Sąd prawomocnym wyrokiem z 27 marca 2014 roku. Odwołujący podniósł, że konieczność dochodzenia prawa do renty w postępowaniu sądowym była konsekwencją zawinionego działania organu rentowego.

Sąd Okręgowy w Zielonej Górze w Wydziale Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 30 czerwca 2015 roku zmienił zaskarżoną decyzję, przyznając R. S. prawo do odsetek w związku z przyznaniem renty z tytułu niezdolności do pracy. Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

R. S. 13 czerwca 2012 roku złożył w organie rentowym wniosek o ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Po przeprowadzeniu badania 10 lipca 2012 roku lekarz orzecznik ZUS stwierdził, że **R. S. nie jest niezdolny do pracy. Stanowisko to 6 sierpnia 2012 roku podtrzymała komisja lekarska ZUS.** 10 września 2012 roku organ rentowy wydał decyzję odmawiającą odwołującemu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

W wyniku odwołania R. S., Sąd Okręgowy w Zielonej Górze wyrokiem 27 marca 2014 roku w sprawie IV U 4463/12 zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał odwołującemu prawo do okresowej renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy z ogólnego stanu zdrowia, poczynając od dnia wyczerpania świadczenia rehabilitacyjnego na okres 2 lat. W toku postępowania sądowego Sąd Okręgowy w Zielonej Górze dopuścił dowód z opinii biegłych sądowych lekarzy otolaryngologa, gastrologa i psychiatry. W zakresie oceny stanu zdrowia odwołującego w kontekście jego zdolności do

pracy Sąd podzielił stanowisko biegłego lekarza otolaryngologa zawarte w opinii z 14 maja 2013 roku, a także w opinii uzupełniającej z 7 listopada 2013 roku. Biegły sądowy otolaryngolog jako specjalista właściwy do ustalenia możliwości wykonywania przez odwołującego pracy w zakresie wyuczonego zawodu – technika metrologa, muzyka, mając na względzie rozpoznane u odwołującego schorzenia w zakresie układu słuchu uznał, że jest on częściowo niezdolny do pracy na okres 2 lat od daty ustania świadczenia rehabilitacyjnego.

Prawomocny wyrok Sądu Okręgowego wpłynął do organu rentowego 16 maja 2014 roku. Decyzją z 28 maja 2014 roku organ rentowy przyznał R. S. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od 29 lipca 2012 roku do 28 lipca 2014 roku. **12 czerwca 2014 roku odwołujący zgłosił do organu rentowego wniosek o wypłatę odsetek od przyznanej renty z tytułu niezdolności do pracy od 29 lipca 2012 roku do 9 czerwca 2014 roku.**

W ocenie powołanej w sprawie biegłej sądowej lekarz otolaryngolog dokumentacja medyczna jaką dysponował lekarz orzecznik ZUS 10 lipca 2012 roku i komisja lekarska ZUS 6 sierpnia 2012 roku dawała pełną podstawę do ustalenia częściowej niezdolności do pracy odwołującego, zgodnej z posiadanymi przez niego kwalifikacjami. Dokumentacja ta była tożsama z dokumentacją medyczną, stanowiącą podstawę opinii biegłego z 14 maja 2013 roku.

Szczegółowe zasady wypłacania odsetek za opóźnienie w ustaleniu lub wypłacie świadczeń z ubezpieczeń społecznych reguluje art. 85 ustawy z 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych oraz wydane na jego podstawie rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 1 lutego 1999 roku w sprawie szczegółowych zasad wypłacania odsetek za opóźnienie w ustaleniu lub wypłacie świadczeń z ubezpieczeń społecznych. **Organ rentowy nie jest zobowiązany do zapłaty odsetek, jeżeli opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które nie ponosi odpowiedzialności.** Z kolei termin, w jakim organ rentowy powinien wydać w niniejszej sprawie decyzję reguluje art. 118 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Organ rentowy złożył apelację zaskarżając wyrok

Sąd Apelacyjny w Poznaniu uznał, że apelacja okazała się w niewielkiej części zasadna. Uzasadniając podniesione zarzuty organ rentowy wskazał, że stanowisko biegłej sądowej w niniejszej sprawie było uzupełniane, jednakże biegła nie wypowiedziała się na temat tego czy opinia komisji lekarskiej O/ZUS mieściła się w dopuszczalnych granicach błędu interpretacyjnego czy też nie i z jakich względów. W konsekwencji, opinia główna i uzupełniająca biegłej otolaryngolog-foniatry nie wyjaśniła najistotniejszej okoliczności, która powinna stanowić podstawę ustalenia, czy organowi można było przypisać winę rodzącą odpowiedzialność za nieustalenie prawa do świadczenia, czy też nie.

Apelujący podkreślił, że na podstawie zgromadzonej w sprawie dokumentacji medycznej, na etapie postępowania przed organem rentowym, nie było możliwe jednoznaczne rozstrzygnięcie o prawie do renty odwołującego. Jednocześnie biegła wskazała, że biegły lekarz sądowy opiniujący w procesie o rentę, dodatkowo dysponował dokumentacją wydaną po dacie badania przez lekarza orzecznika i komisję lekarską ZUS. **W związku powyższym, koniecznym było zdaniem ZUS uzupełnienie postępowania dowodowego, w celu wyjaśnienia m.in. tego, jaka byłaby ostateczna opinia komisji lekarskiej organu, gdyby była ona w posiadaniu nowej dokumentacji.** W kwestiach medycznych opinia wydawana jest w oparciu o całokształt dokumentacji. Konieczne jest zatem jednoznaczne stwierdzenie, czy odmienna interpretacja miała charakter błędu czy też nie. Zgodnie z art. 85 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, jeżeli Zakład - w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych - nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie określonych przepisami prawa cywilnego. **Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.**

Analizując orzecznictwo Sądu Najwyższego Sąd Apelacyjny w Poznaniu ustalił, że w tej sprawie organ rentowy błędnie zastosował prawo materialne, tj. przepisy ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Mając ponadto na uwadze dwuetapowość orzekania o niezdolności do pracy i możliwość weryfikacji orzeczenia lekarza orzecznika przez komisję lekarską ZUS (do której odpowiednio stosuje się m.in. § 4 cyt. rozporządzenia), stwierdzić w ocenie Sądu II instancji należało, że obowiązujące przepisy nie przewidują **„dopuszczalnych granic błędu orzeczniczego” po stronie organu**. W przypadku stwierdzenia błędu takiego jak w niniejszej sprawie, po stronie ZUS powstaje obowiązek wypłaty stosownych odsetek od nieprzyznanego świadczenia.

Pod wyrokiem podpisali się: przewodniczący składu orzekającego : SSA **Wiesława Stachowiak** /spr./ Sędziowie: SSA **Katarzyna Wołoszczak** i del. SSO **Małgorzata Aleksandrowicz**.